

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 344/2014-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Sergeja Kohuta v konaní o sťažnosti K. R., zastúpenej advokátkou JUDr. Vladimírou Běhalovou, Advokátska kancelária, Rastislavova 68, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 34/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. R. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 34/2005 p o r u š e n é b o l o .

2. K. R. priznáva finančné zadostúčinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. K. R. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 418 € (slovom štyristoosemnaásť eur), ktorú je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Vladimíry Běhalovej, Advokátska kancelária, Rastislavova 68, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2013 doručená sťažnosť K. R. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 34/2005.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla: *«K porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Košice I došlo v doposiaľ právoplatne neskončenom trestnom konaní proti obžalovaným 1./Mgr. J. N., 2./E. N. vedenom pod sp. zn. 6T/34/2005. K porušeniu vyššie uvedeného práva sťažovateľky došlo tým, že pojednávania boli opakovane odročované pre neprítomnosť obžalovaných, resp. ich obhajcu, resp. náhradného obhajcu. Viackrát vo veci došlo k zmene zákonného sudcu. Sťažovateľka príkladmo uvádza, v ktorých obdobiach súd nekonal, resp. konal a nariadil pojednávania, avšak na týchto sa nepojednávalo a tak tieto úkony súdu nevedli k odstráneniu prietahov vo veci.*

- pojednávajúce nariadené na deň 31. 11. 2006 bolo odročené bez prejednávania veci, ďalšie pojednávajúce bolo nariadené až na deň 26. 6. 2007

- pojednávajúce nariadené na 11. 11. 2008 bolo odročené a ďalšie pojednávajúce bolo nariadené až na deň 23. 6. 2009

- od pojednávajúce nariadeného na 23. 6. 2009 do ďalšieho pojednávajúce nariadeného na deň 5. 2. 2010 uplynulo takmer osem mesiacov

- od 15. 8. 2011, kedy krajský súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, boli všetky nariadené pojednávajúce odročené bez prejednávania veci: prvé pojednávajúce nariadené po vrátení veci na deň 24. 8. 2012 bolo bez prejednávania veci odročené až na 10. 6. 2013

- pojednávajúce nariadené na deň dňa 10. 6. 2013 bolo bez prejednávania veci odročené na 7. 8. 2013

- pojednávajúce nariadené na deň 7. 8. 2013 bolo bez prejednávania veci odročené na 23. 9. 2013 pojednávajúce nariadené na deň 23. 9. 2013 bolo bez prejednávania veci odročené na 28. 10. 2013.

- pojednávajúce nariadené na deň 28. 10. 2013 bolo bez prejednávania veci odročené na 9. 12. 2013 a to z dôvodu neprítomnosti súdom ustanoveného náhradného obhajcu.

...

A. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, predmetom konania pred Okresným súdom Košice I je konanie o obžalobe zo spáchania trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zákona účinného v čase spáchania trestného činu. Sťažovateľka si je vedomá toho, že rozhodovanie o trestnoprávných záležitostiach predstavuje vždy určitý stupeň faktickej zložitosti súvisiaci s rozsahom potrebného dokazovania, avšak sťažovateľka poznamenáva, že v tomto prípade ide o neobyčajne zdĺhavý priebeh konania, ktorý nie je možné pripísať faktickej zložitosti veci. V tomto prípade je nepochopiteľné, že vo veci samej nebolo právoplatne rozhodnuté ani za viac ako osem rokov od doručenia obžaloby súdu.

B. Pokiaľ ide o správanie sa sťažovateľky ako účastníčky konania, ktoré je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažovateľka má za to, že ona žiadne prietahy v konaní

nespôsobilá. Sťažovateľka sa osobne aktívne zúčastnila na každom nariadenom pojednávaní v tejto trestnej veci. Nakoľko bola spáchaným trestným činom poškodená, má eminentný záujem na výsledku sporu, nakoľko jej trestným činom vznikla škoda.

C. Sťažovateľka sa domnieva, že k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy došlo v dôsledku nekonania súdu, pričom neexistovala zákonná prekážka, aby súd vo veci nekonal ako i jeho konaním, ktoré však nesmerovalo k odstráneniu jej právnej neistoty /tretie hodnotiace kritérium/. V období odkedy bola vec vrátená späť na konanie na prvostupňovom súde sa z dôvodu neprítomnosti obžalovaných alebo ich obhajcu, resp. náhradného obhajcu neuskutočnilo ani jedno nariadené pojednávanie.

Absencia obžalovaných na nariadených pojednávaniach nezavahuje súd zodpovednosti za prietahy v konaní, pretože súd má k dispozícii prostriedky na zabezpečenie plynulosti konania a jeho primeraný rýchly priebeh /III. ÚS 136/02/.

Aj keď bolo vo veci nariadených viacero pojednávaní, možno konanie Okresného súdu Košice I považovať za neefektívne a nevedúce k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. K doterajšej dĺžke konania nepochybne prispela aj viacnásobná zmena zákonného sudcu, ktorá znamenala predĺženie konania pre potrebu naštudovania si spisu a opakované vykonanie úkonov /I. ÚS 172/2010/.

Sťažovateľka vidí neefektívnosť konania na Okresnom súde Košice I i v tom, že mu odvolací súd nariadil opakovať dokazovanie. Uvedené v sťažovateľke vyvoláva pocit, že predchádzajúce konanie na súde bolo úplne zbytočné.

Dňa 23. 9. 2013 sťažovateľka adresovala sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi Okresného súdu Košice I, v ktorej poukázala na prietahy v konaní vo veci 6 T/34/2005. V odpovedi na sťažnosť sťažovateľky predseda Okresného súdu Košice I uviedol, že „S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj na citované zákonné ustanovenia som dospel k záveru, že od februára 2013, kedy došlo k zmene zákonného sudcu v predmetnej veci nedochádza k zbytočným prietahom v konaní, spôsobenými okolnosťami, ktoré sú na strane súdu.“

Nakoľko sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní k náprave zjavne nevedla a k prietahom dochádza i naďalej /opätovným odročením pojednávania bez prejednávania veci nariadeného na 28. 10. 2013 pre neprítomnosť súdom ustanoveného náhradného

obhajcu na deň 9. 12. 2013 vidí sťažovateľka jedinú možnosť dovolať sa spravodlivosti touto ústavnou sťažnosťou.»

3. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí návrhu na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo K. R. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T/34/2005 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. K. R. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,-eur, ktoré je Okresný súd Košice I povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania...“

4. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 344/2014 z 9. júla 2014 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

5. Ústavný súd po prijatí sťažnosti vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti a k tomu, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

6. Predseda okresného súdu na výzvu reagoval podaním doručeným ústavnému súdu 24. septembra 2014, v ktorom k veci uviedol: *„Obžaloba Okresnej prokuratúry Košice I bola tunajšiemu súdu dourčená dňa 26. 7. 2014 (správne má byť 26. 7. 2005, pozn.). Vec bola náhodným výberom pridelená sudcovi JUDr. Martinovi Michalanskému. Zákonný sudca JUDr. Martin Michalanský od 20. 11. 2006 do 19. 11. 2007 vykonával stáž na Krajskom súde v Košiciach, preto bol predmetný spis dňa 29. 11. 2006 na základe Opatrenia predsedu Okresného súdu Košice I pridelený JUDr. Svetlane Šupovej ako zákonnej sudkyňi.*

Dňa 9. 2. 2010 bol vo veci vynesенý rozsudok, na základe ktorého boli obžalovaní uznaní vinnými. Proti tomuto rozsudku podali obžalovaní dňa 22. 7. 2010 odvolanie.

Odvolačí súd uznesením zo dňa 15. 8. 2011 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu opätovne vrátil na prejednanie a rozhodnutie.

V dôsledku zmeny v personálnom obsadení súdu bol predmetný spis dňa 6. 2. 2013 Opatrením predsedu Okresného súdu Košice I pridelený do súdneho oddelenia 10T a zákonným sudcom sa stal JUDr. Jozef Mikluš. Následne tento zákonný sudca vytýčil termín hlavného pojednávania na 10. 6. 2013, ktoré bolo odročené na 7. 8. 2013 z dôvodu neprítomnosti obžalovaných a ich obhajcu, ako aj náhradného obhajcu. Súd súčasne zistil, že náhradný obhajca JUDr. Gerhard Zvolánek je príbuzným jednej z poškodených a z tohto dôvodu bola opatrením zo dňa 14. 6. 2013 zrušená obhajoba JUDr. Zvolánka a za náhradného obhajcu bol ustanovený dňa 14. 6. 2013 JUDr. Roman Fulka.

Súd následne vytýčil termín pojednávania na 23. 9. 2013, ktoré bolo odročené pre neprítomnosť obžalovaných, u ktorých nebolo riadne vykázané doručenie v mieste ich bydliska. Novú adresu obžalovaných pre doručovanie oznámil obhajca JUDr. Romža dňa 27. 9. 2013. Hlavné pojednávanie zo dňa 23. 9. 2013 súd odročil na deň 28. 10. 2013. Aj toto pojednávanie bolo odročené na 9. 12. 2013. Následne boli určené termíny hlavných pojednávanií na deň 5. 2. 2014, 12. 2. 2014 a 31. 3. 2014, na ktorom bol vyhlásený oslobodzujúci rozsudok.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ponechávam na úvahu ústavného súdu, či v danej veci došlo k neodôvodneným priet'ahom v konaní. Je nepochybné, že od podania obžaloby na súd v roku 2005 až po konečné rozhodnutie súdu uplynula značne dlhá doba. K tejto okolnosti prispela aj častá vynútená zmena v osobách zákonných sudcov, i keď samotná táto okolnosť nemôže byť na ujmu zúčastnených osôb.“

7. Predseda okresného súdu v závere podania z 24. septembra 2014 uviedol, že netrvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.

8. Sťažovateľka vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 16. októbra 2014 uviedla, že súhlasí s rozhodnutím ústavného súdu bez nariadenia pojednávania, zotrvala na svojich doterajších stanoviskách vo veci a vyčíslila výšku uplatnených trov právneho zastúpenia.

9. Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

13. Podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania môže ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustiť, ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, v náleze vysloví, ktoré základné právo alebo sloboda a ktoré ustanovenie ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy sa porušili, a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa základné právo alebo sloboda porušili.

Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. ...

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 305/2010).

19. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 T 34/2005 vyplývajú tieto rozhodné skutočnosti:

- 26. júl 2005 – podanie obžaloby na obvinených,
- 11. október 2005 – hlavné pojednávanie, odročené na 29. november 2005,
- 10. november 2005 – žiadosť o vypátranie pobytu obžalovaných,
- 20. október 2005 – uplatnenie si nároku na náhradu škody sťažovateľkou,
- 29. november 2005 – hlavné pojednávanie odročené na 24. január 2006,
- 24. január 2006 – hlavné pojednávanie odročené na 24. február 2006,
- 24. február 2006 – hlavné pojednávanie odročené z dôvodu zmeny obhajcu na strane obžalovaných, neúčast' obžalovaných,
- 11. apríl 2006 – hlavné pojednávanie s výsluchom poškodených a obžalovaných – odročené na 2. jún 2006,
- 2. jún 2006 – hlavné pojednávanie, výsluchy poškodených a obžalovaných – odročené na 22. august 2006,
- 22. august 2006 – hlavné pojednávanie – výsluchy svedkov – odročené na 31. október 2006,
- 31. október 2006 – hlavné pojednávanie – neprítomnosť člena senátu – odročené na neurčito s tým, že vec bude pridelená do iného senátu,
- 26. jún 2007 – hlavné pojednávanie nového senátu (zmena zloženia senátu) – výsluch obžalovaných a svedkov – odročené na 12. október 2007,
- 12. október 2007 – hlavné pojednávanie,
- 18. december 2007 – hlavné pojednávanie – výsluch svedkov – odročené na 26. február 2008,
- 26. február 2008 – hlavné pojednávanie – odročené na 8. apríl 2008,
- 8. apríl 2008 – hlavné pojednávanie – ospravedlnenie obhajcu obžalovaných – odročené na 29. apríl 2008,
- 29. apríl 2008 – hlavné pojednávanie – neprítomnosť prísediaceho – odročené na 13. jún 2008,
- 13. jún 2008 – hlavné pojednávanie – neprítomnosť svedkýň a obhajcu obžalovaných – odročené na 23. september 2008,

- 23. september 2008 – hlavné pojednávanie – výsluch svedkyne – odročené na 11. november 2008,
- 11. november 2008 – hlavné pojednávanie – odročené pre neprítomnosť svedkyne na 20. január 2009,
- 20. január 2009 – hlavné pojednávanie – odročené pre neprítomnosť svedkyne na 17. marec 2009,
- 17. marec 2009 – hlavné pojednávanie – odročené z dôvodu práceneschopnosti sudkyne na 22. máj 2009,
- 22. máj 2009 – hlavné pojednávanie – odročené z dôvodu neprítomnosti príseďacích na 23. jún 2009,
- 23. jún 2009 – hlavné pojednávanie – výsluch svedkov – odročené na 11. september 2009,
- 11. september – 2009 hlavné pojednávanie – odročené z dôvodu neprítomnosti príseďacej na 10. november 2009 – odročené na 24. november 2009,
- 24. november 2009 – hlavné pojednávanie – neprítomnosť obhajcu obžalovaných – odročené na 5. február 2010,
- 5. február 2010 – hlavné pojednávanie – vyjadrenia obžalovaných k výpovediam svedkov a záverečné reči – odročené na účely vyhlásenia rozsudku na 9. február 2010,
- 9. február 2010 – hlavné pojednávanie s vyhlásením rozsudku o vine obžalovaných s povinnosťou nahradiť škodu aj sťažovateľke,
- 14. jún 2011 – predkladacia správa – predloženie odvolania obžalovaných proti uzneseniu z 9. februára 2010 Krajskému súdu v Košiciach,
- 22. júl 2010 – odvolanie obžalovaných proti rozsudku okresného súdu v celom rozsahu,
- 26. júl 2010 – odvolanie sťažovateľky proti úroku z omeškania,
- 1. október 2010 – opatrenie predsedu Okresného súdu Košice I k sťažnosti voči prieťahom v konaní,
- 15. august 2011 – uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 To 54/2011 – zrušenie napadnutého rozsudku v celom rozsahu a vrátenie veci súdu prvého stupňa,
- 15. jún 2012 – hlavné pojednávanie okresného súdu sp. zn. 6 T 34/05 – odročené pre neprítomnosť obžalovaných a obhajcu,

- 21. jún 2012 – podnet poškodeného J. F. na ustanovenie náhradného obhajcu pre obžalovaných,
- 8. august 2012 – opatrenie, ktorým sa ustanovil náhradný obhajca pre obžalovaných,
- 24. august 2012 – hlavné pojednávanie – odročené pre neprítomnosť prísediacej na 2. november 2012,
- 2. november 2012 – hlavné pojednávanie – výpovede obžalovaných a poškodených – odročené na 10. december 2012,
- 10. december 2012 – hlavné pojednávanie – výpoveď svedkov – odročené na 4. február 2013,
- 4. február 2013 – hlavné pojednávanie – odročené na neurčito z dôvodu zmeny v zložení senátu,
- 10. jún 2013 – hlavné pojednávanie – odročené na 7. august 2013,
- 14. jún 2013 – opatrenie, ktorým bolo zrušené ustanovenie náhradného obhajcu JUDr. Zvolánka
- 2. júl 2013 – sťažnosť poškodeného L. V. predsedovi okresného súdu na prietáhy v konaní,
- 7. august 2013 – hlavné pojednávanie – odročené na 23. september 2013,
- 23. september 2013 – hlavné pojednávanie – odročené pre neprítomnosť obžalovaných na 28. október 2013,
- 23. september 2013 – sťažnosť sťažovateľky predsedovi okresného súdu na prietáhy v konaní,
- 28. október 2013 – hlavné pojednávanie – odročené pre neprítomnosť náhradného obhajcu na 9. december 2013,
- 28. október 2013 – uznesenie o uložení poriadkovej pokuty náhradnému obhajcovi z dôvodu, že sa bez ospravedlnenia nezúčastnil hlavného pojednávania,
- 9. december 2013 – hlavné pojednávanie – návrhy poškodených a výpovede obžalovaných – odročené na 5. február 2014,
- 5. február 2014 – hlavné pojednávanie – výpovede poškodených a svedkov – odročené na 12. február 2014,

- 12. február 2014 – hlavné pojednávanie – výpovede poškodených – odročené na 31. marec 2014,
- 19. február 2014 – zrušenie ustanovenia náhradného obhajcu obžalovaných,
- 31. marec 2014 – hlavné pojednávanie – skončené dokazovanie a záverečné reči – vyhlásenie rozsudku.

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňoval tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníkov súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

20.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, predmetom konania na okresnom súde je rozhodovanie o obžalobe z trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 § 250 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, a teda sa nevymyká bežnej rozhodovacej činnosti. Konanie sa taktiež nevyznačuje faktickou zložitosťou veci.

20.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

20.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v namietanom konaní ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej zbytočné

prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd konštatuje, že primeranosť dĺžky konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 6 T 34/2005 bola predmetom preskúmania ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 201/2014 na základe sťažnosti iného sťažovateľa. Ústavný súd nálezom vo veci sp. zn. III. ÚS 201/2014 10. júna 2014 konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 34/2005.

Ústavný súd poukazuje na to, že trvanie napadnutého trestného konania viac ako 8 rokov na okresnom súde je už samo osebe neprimerané. I keď v konaní okresného súdu neboli zistené dlhšie obdobia nečinnosti a okresný súd konal vo veci v zásade plynulo, zisteným nedostatkom v činnosti okresného súdu je predovšetkým jeho neefektívny postup.

Aj s ohľadom na závery nálezu sp. zn. III. ÚS 201/2014 neefektívny postup vyplýva predovšetkým zo samotnej dĺžky trvania konania, ako aj z toho, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 T 34/2005 z 9. februára 2010 bol odvolacím súdom 15. augusta 2011 zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okresný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu, ktorý mal smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas trestného konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy, pričom neefektívna činnosť okresného súdu mala rozhodne vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (napr. I. ÚS 23/03, I. ÚS 141/03), že personálne problémy (nedostatočné obsadenie súdu, zaťaženosť sudcov) a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Okresný súd vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné usudzovať, že v danej veci ide o takýto

prípád. Postup okresného súdu a jeho nesústredené konanie ústavný súd hodnotil tak, že nesmeroval k nastoleniu právnej istoty vo veci, čo môže len právoplatné rozhodnutie.

Na uvedenej skutočnosti nemení nič ani to, že v čase rozhodovania veci pred ústavným súdom okresný súd vydal rozsudok sp. zn. 6 T 34/2005 z 31. marca 2014, ktorý podľa informácie z okresného súdu nadobudol právoplatnosť 2. júla 2014, keďže sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená ešte 21. novembra 2013, tade pred vydaním označeného rozsudku.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v trestnom konaní, ktoré je ním vedené pod sp. zn. 6 T 34/2005, došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Vzhľadom na skutočnosť, že 2. júla 2014 nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 T 34/2005 z 31. marca 2014, ktorým bolo rozhodnuté v merite veci, a právna neistota sťažovateľky bola odstránená, ústavný súd neprikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ďalej konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

23. Sťažovateľka sa domáhala priznania finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä vzhľadom na dobu zistenej nečinnosti okresného súdu, celkovo dlhé trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané v sume 2 000 €.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

24. Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby v roku 2013 (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) a jeden úkon právnej služby v roku 2014 (vyjadrenie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2013 predstavuje sumu 130,16 € a režijný paušál 7,81 €, odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2014 predstavuje sumu 134 € a režijný paušál 8,04 €, t. j. trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 418 €.

Keďže si sťažovateľka uplatnila trovy konania vo výške 418 €, ústavný súd priznal sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v ňou uplatnenej výške.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

25. Vzhľadom na čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

V Košiciach 9. decembra 2014